

Hälsoval primärvård och tandvård

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2023-03-30

Anna Bergström
Lena Grundberg

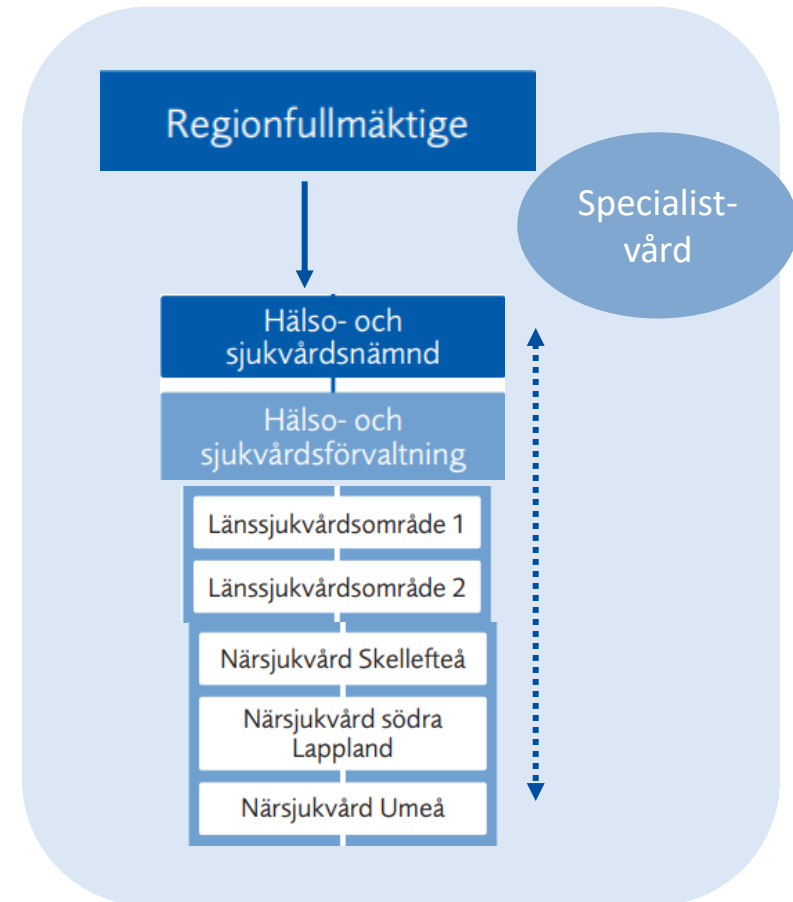
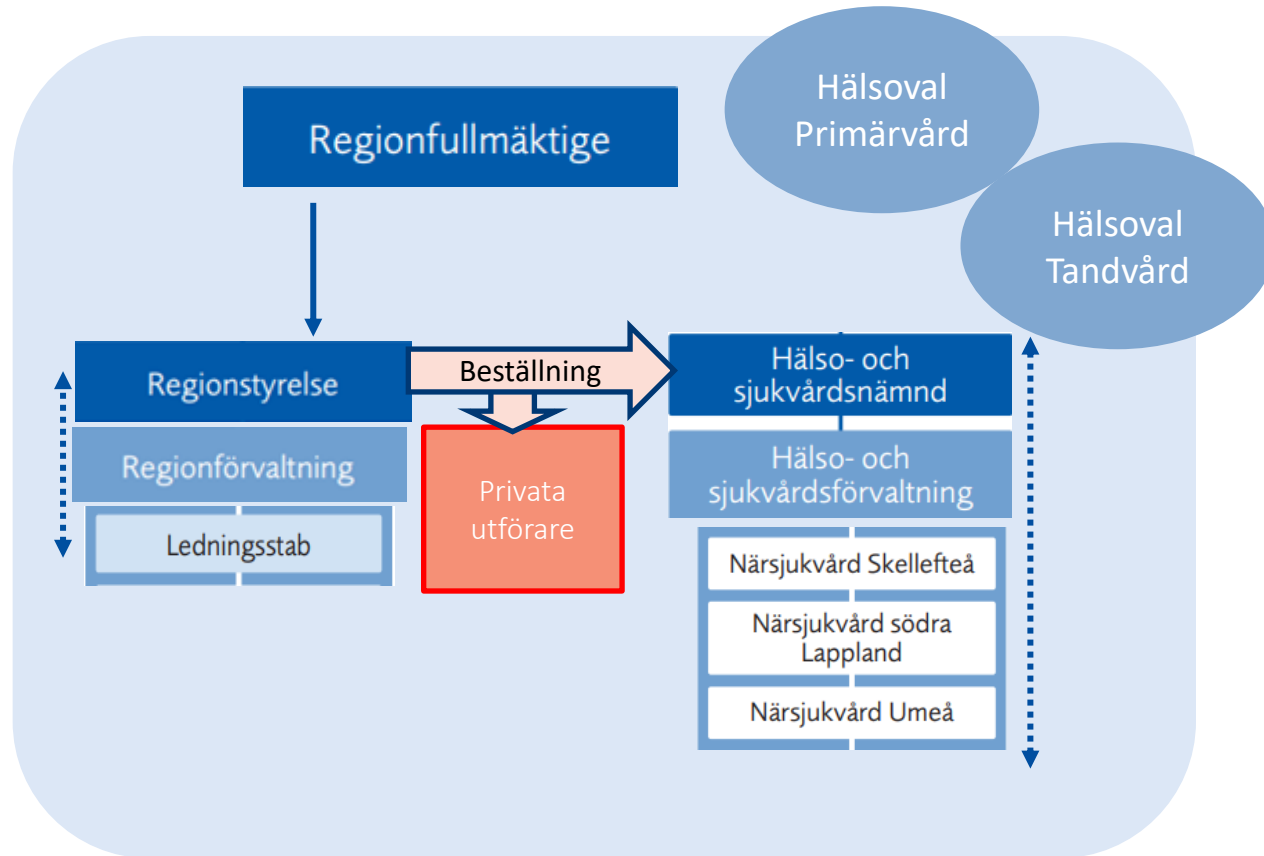

Hälsöval i Västerbotten

Hälsoval i Västerbotten

- Hälsoval Primärvård
- Hälsoval Allmäntandvård barn och unga vuxna 3 -23 år

Skillnad i styrning mellan primärvård och specialiserad vård

Grunden är individens valfrihet

Det här foto av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-NC-ND](#)

Varför Hälsoval primärvård?

Lagstiftaren ville:

- Sätta individen i fokus och förskjuta makt från politiker och tjänstepersoner till medborgare
- Öka valfrihet och inflytande
- Få fler utförare och större mångfald

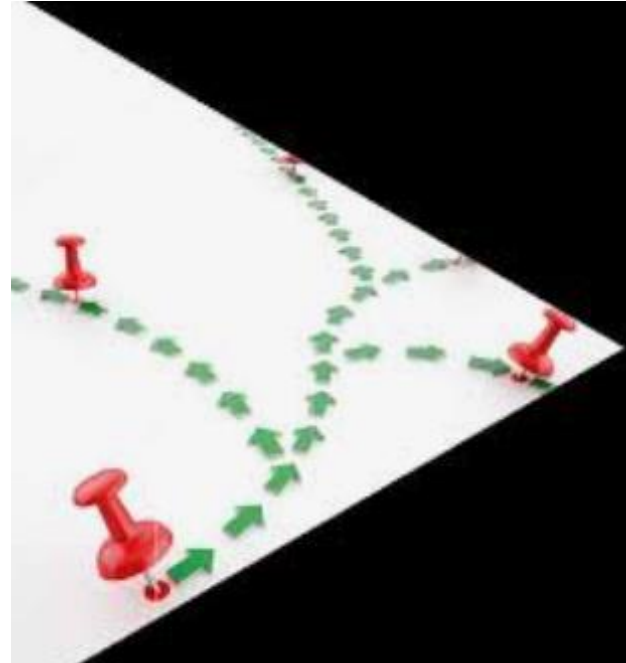

Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska varje region organisera **primärvården** i ett vårdvalssystem så att alla invånare kan välja utförare.

Lagen om valfrihetssystem (LOV) ska tillämpas när ett vårdvalssystem är infört.

Vad är Hälsoval primärvård?

- Att patienten kan välja och byta hälsocentral
- Ersättningen till hälsocentralen följer patientens val
- Fri etablering av utförare/hälsocentraler
- Det finns både privata hälsocentraler och regionens hälsocentraler

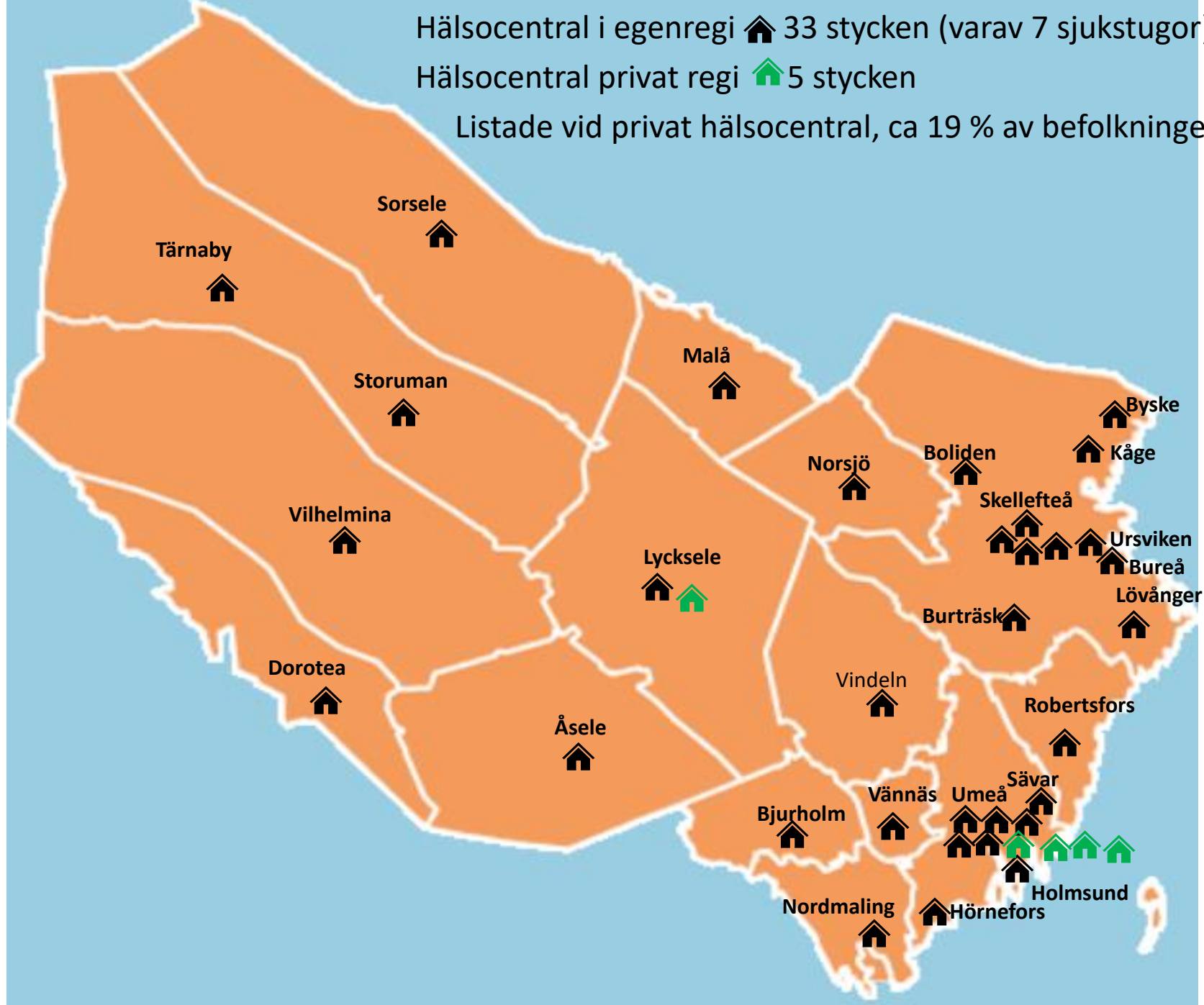
Primärvårdens budget nära 1,5 miljarder Budgettram beslutas av Regionfullmäktige

Hälsocentral i egen regi 🏠 33 stycken (varav 7 sjukstugor)

Hälsocentral privat regi 🏠 5 stycken

Listade vid privat hälsocentral, ca 19 % av befolkningen

region
västerbotten

Hälsoval primärvård

Regionstyrelsen beslutar om förfrågningsunderlag/beställningen

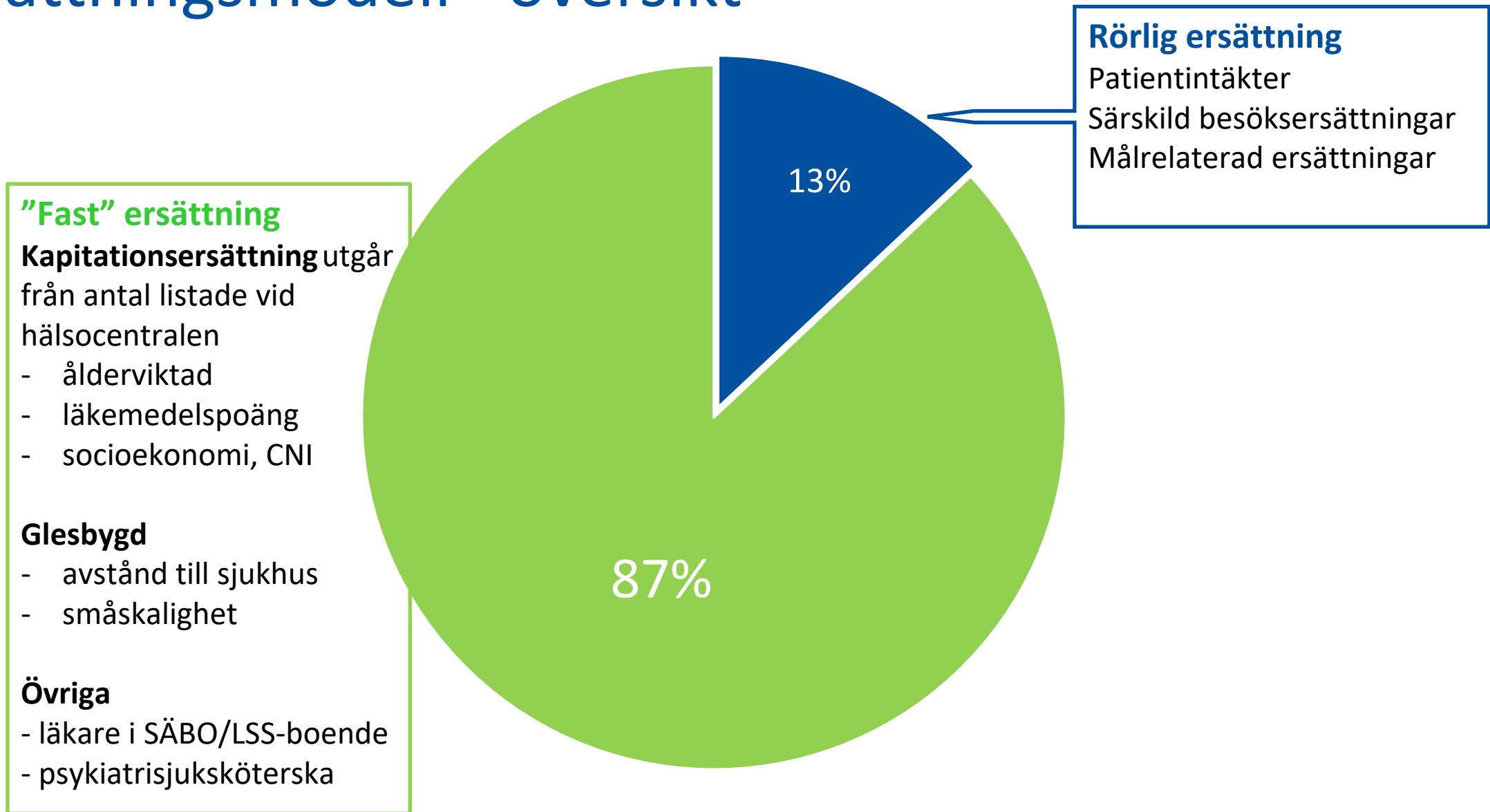
- vad som ingår i uppdraget - Uppdrag och Regler
- hur uppdraget ska ersättas - Ersättningsmodell
- vad som ska följas upp - Uppföljningsplan

[Förfrågningsunderlag Hälsöval primärvård](#)

Uppdrag och regler

- Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder
- Vård och behandling
- Rehabilitering och habilitering
- Läkemedel
- Kvalitet och patientsäkerhet
- Tillgänglighet
- Intyg och medicinska utlåtanden
- Diagnostik och medicinsk service
- Smittskydd
- Samhällsmedicinskt ansvar
- Krisberedskap
- Samarbete
- Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och SIP
- Undervisning och utbildning
- Forskning och utveckling
- Kompetens och bemanning
- Allmänna villkor
- Arbetsgivaransvar
- Lokaler och utrustning
- Digitalisering
- Remisshantering
- Listning
- mm

Ersättningsmodell - översikt

Uppföljning

- Uppföljning enligt den uppföljningsplan som Regionstyrelsen beslutat om
- Delårsrapport 1 och 2
- Årsrapport
- Rapporteras till Regionstyrelsen som en del av delårs- och årsuppföljningen
- Samma för privata som för egen regi

Uppföljning – vad följs upp?

- Tillgänglighet enligt vårdgarantin
- Fast läkarkontakt
- Täckningsgrad
- Läkarkontinuitet
- Rutiner för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess
- Strukturerad samverkan Hälsa, Lärande, Trygghet, HLT
- Patientsäkerhet
- Patientnöjdhet
- Levnadsvanor, tobak och alkohol
- Gynekologiskt cellprov, GCK
- Västerbotten hälsoundersökning, VHU
- Diabetesvård, HbA1c
- BVC (hembesök, föräldrastöd, hälsoenkät ASQ:SE, syn- och hörselundersökningar)
- Våld i nära relationer
- Antibiotikaförskrivning
- Avvikelser
- Hälsocentralens arbete med psykisk ohälsa

Hälsoval Tandvård

Allmän tandvård för barn och unga vuxna 3–23 år

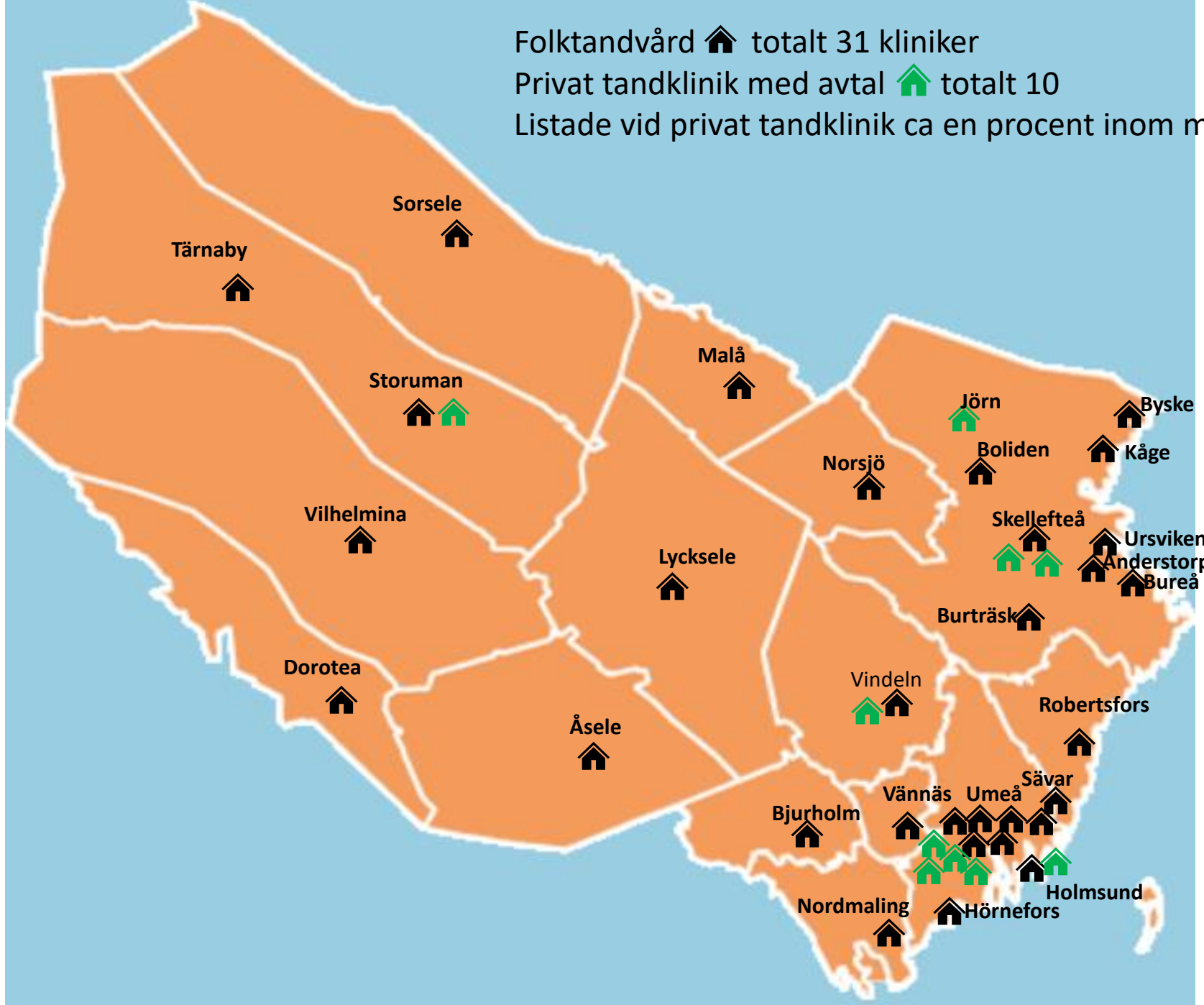
Tandvårdsbudget Hälsoval tandvård ca 117 milj.
Budgettram beslutas av Regionfullmäktige

Folktandvård 🏠 totalt 31 kliniker

Privat tandklinik med avtal 🏠 totalt 10

Listade vid privat tandklinik ca en procent inom målgruppen

Hälsoval tandvård

Regionstyrelsen beslutar om förfrågningsunderlag/beställningen

- vad som ingår i uppdraget - Uppdrag och Regler
- hur uppdraget ska ersättas - Ersättningsmodell
- vad som ska följas upp - Uppföljningsplan

[Förfrågningsunderlag Hälsöval tandvård](#)

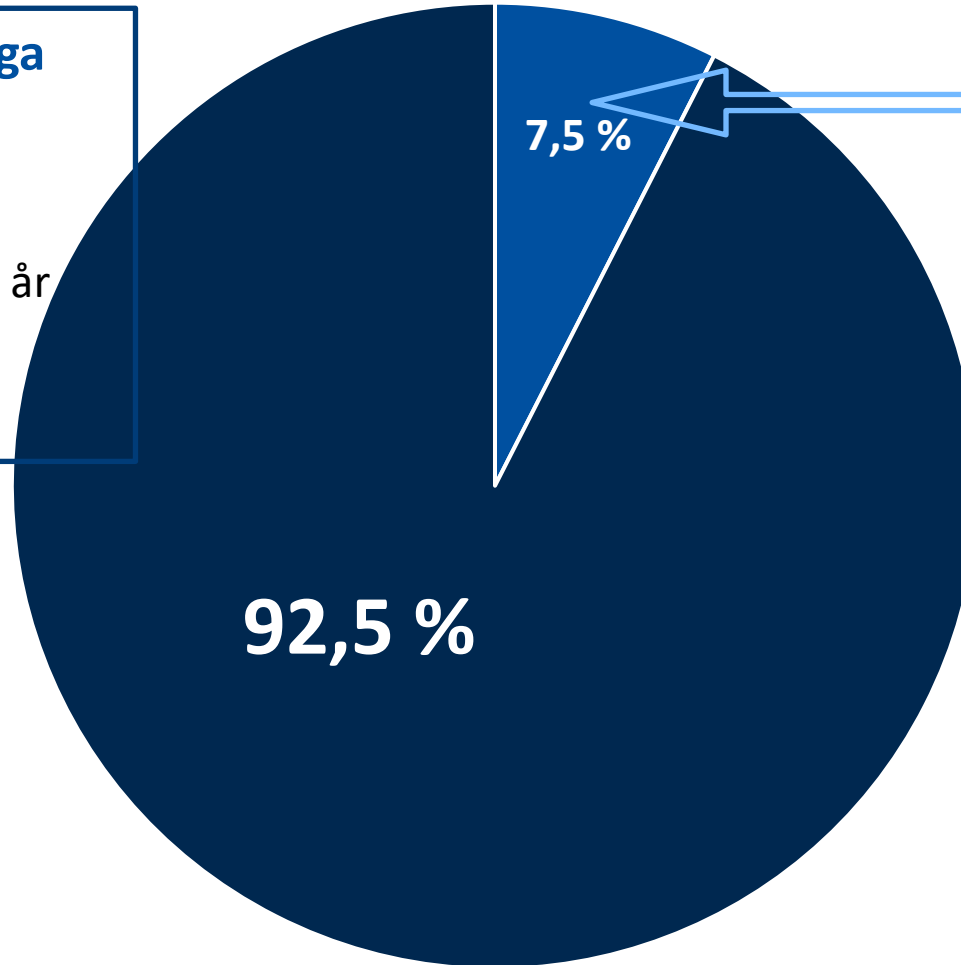
Uppdrag och regler

- Hälsöfrämjande insatser
- Revisionsintervall
- Bettkontroll
- Akut tandvård
- Samverkan med specialisttandvården
- Listningsregler

Ersättningsmodell tandvård barn och unga vuxna

Ersättning tandvård barn och unga vuxna 3-23 år

- Kapitering ålder 3–23 år
- Kapiteringstillägg nyanlända 3–23 år
- Ortodonti, apparatur

Ersättning för speciella uppdrag, Folktandvården

- Kapitering ålder 0–2 år
- Områdesansvar ålder 0–23 år
- Folkhälsoarbete

Uppföljning - vad följs upp?

- Kariesfrihet i olika åldersgrupper
- Andel barn och unga vuxna som använder tobak
- Täckningsgrad - Andel aktivt listade
- Tillgänglighet - Andel försenade undersökningar
- Medelvärde för intervall mellan revisionsundersökningar i olika riskgrupper

Beställning primärvård 2024

Beställning primärvård 2024

- Varje års görs en revidering av Hälsoval primärvård
- Enkät till verksamhetschefer – utgångspunkt i Nära vård
- Dialoger med verksamhetschefer och närsjukvårdsområdeschefer, (Umeå, Södra Lappland, Skellefteå/Norsjö och privata hälsocentraler)
- Dialoger med FoU-stab, e-hälsa, folkhälsoenhet, god och nära vård strateg, strateg tillgänglighet primärvård, regionstyrelsen och beredning, hälso- och sjukvårdsnämnd och beredning, ekonomistab

Beställning primärvård 2024

Förändringar på kort sikt - 2024

- Översyn om ersättningstrappan för avstånd till sjukhus bör ändras – minska antal nivåer
- Översyn av de insatser som har särskild besöksersättning. Eventuellt förslå omfördelning eller att någon tas bort för att förenkla

Genomlys av beställning av drift och primärvård

Genomlysning av beställning och drift av primärvård

- Den uppföljning som gjorts av primärvården visar på flera utmaningar kopplat till framförallt tillgänglighet och att förebyggande perspektiv får ge vika för mer brådskande och uppdämda behov. Ett exempel på det är Västerbottens hälsoundersökningar som nu är betydligt färre än tidigare.
- Kompetensförsörjningen är svår och det påverkar möjligheten att bibehålla kontinuitet.
- För att skapa bättre förutsättningar för att nå målsättningarna för primärvårdens verksamhet ska en genomlysning i två delar göras.

På vilket sätt?

- En genomlysning av primärvården ska genomföras i två delar:
 1. Se över styrningen av primärvården – styrprocesser, ansvarsfördelning vad gäller planering, budget, resursfördelning och uppföljning.
 2. Se över driften av primärvården - hur måluppfyllelse och effektivitet nås utifrån fokus på tillgänglighet.

- Genomlysningen börjar med en **fördjupad nulägesanalys** med fokus på tillgänglighet i syfte att nå en gemensam bild av de utmaningar och möjligheter primärvården står inför. Därefter behöver vi tillsammans **konkretisera målsättningarna** utifrån hälso- och sjukvårdens målbild. Utifrån detta kan en **åtgärdsplan tas fram** som visar på hur beställning och drift behöver förändras för att **skapa förutsättningar för att uppfylla målsättningarna**.
- Både nulägesanalys, målsättningar och åtgärdsplaner ska tas fram i dialog med verksamhetsföreträdare, medborgare och politik. Åtgärdsplanerna ska vara framtagna under Q3-Q4.

Reflektioner och frågor

